

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APAGÓ, 290 - TEL. 23994

☆
☆
☆
☆
☆
V I N T I - I - C I N C C È N T I M S

CONSPIRADORS DE CINQUENA COLUMNA

— No cridem, que les parets tenen orelles!

—Veus? Aquest encenedor funciona amb Gas Forestal.

E F E M E R I D E S

La fugissera república de Béla Kun

Aprofitant-se del desgavell que imperava a Europa, a conseqüència de la gran guerra, sorgiren innumbrables repúbliques, sota el signe dels soviets. Entre totes —deixant de banda la russa, que és l'única que arribà a consolidar-se— fou, encara, la de més durada, la que instaurà Béla Kun a Hongria: quatre mesos i deu dies, exactament.

Béla Kun aplicà al règim que li vingué a les mans sense altre esforç que apropiarse'l els seus principis rígids de militant anarquista. En contra els interessos de la petita burgesia, sense consideració de cap mena a la peculiar psicologia dels camperols i prescindint de la força dels altres partits, s'erigí en dictador. Més refiat del suport que cregué rebre de l'exterior, que del que podia esperar dels seus connacionals, tirà al dret amb una inconsciència arborada de tòpics, de somnis daurats i d'abstraccions.

En aquells moments, Hongria era víctima d'un col·lapse profund de disgregació. Croàcia s'unia a Jugoeslàvia i rumans, servis i bohemis maldaven, també, per a desfer-se de la tutela magiar. Tots els partits polítics, àdhuc els socialistes, s'uniren per a salvar la pàtria, amenaçada seriosament de liquidar-se a profit d'interessos internacionals. Només Béla Kun visqué absent d'aquestes greus realitats i és per això que la

seva república, mancada d'arrel popular, de sentit pràctic i valor constructiu, va ensorrar-se ràpidament en mig del més gran descrèdit.

D'aquest episodi en treiem la conseqüència que la guerra porta, en si mateixa, el germen de la revolució. Encara que no fóssim revolucionaris, hauríem de resignar-nos a admetre que, quan acabi la que ara vivim, es produirà a Espanya un capgirament absolut de tots els valors morals, socials, econòmics i polítics. I això no vol pas dir que aquests valors prenguin la fesomia d'aquest o d'aquell sector, que es cõtizin a benefici exclusiu d'un partit o d'un sindicat. Si la nova societat ha d'estructurar-se amb base sòlida, per a assegurar-ne una llarga permanència, caldrà que tots contribuïm a crear els basaments, que sigui obra nacional, això és: social.

Primer i abans que tot, guanyar la guerra!... Tots els assaigs, totes les provatures, per ben intencionades i reeixides que resultessin, serien encara més efímeres que la república de Béla Kun, si perdiem la guerra...

I no és pas que si sofríem aquest contratemps, evitéssim la revolució. Sinó que aleshores la revolució la faria Franco, al dictat de Hitler i de Mussolini, que, a la seva manera, són uns revolucionaris com una casa.

GLOSSARI

Des del «Glossari» anterior, en el qual m'atrevia a fer unes consideracions sobre la premsa de partit en general, i la de la Confederació en particular, ha succeït un canvi de mots entre un redactor de «Solidaridad Obrera» i el consolat general de la U. R. S. S. que ve a confirmar, fins a cert punt, part d'allò que exposàvem en l'esmentat article. El company «Th.», des de la seva tribuna «Aguja de marear» ha palesat en diverses ocasions un esperit combatiu i un gust pel periodisme incisiu i mordaç, que l'ha portat a polemitzar amb representants de nuclis diversos, sempre d'una manera abrandada i sostenint a ultrança el seu estendard.

En general, la premsa de partit del nostre país, es resisteix a prendre's resignadament la crítica dels altres sectors. En això, els camarades redactors de «Solidaridad Obrera» no poden pas, per naturalesa, diferenciar-se dels altres. En conseqüència, el company «Th.» va sentir-se esperonat per la crítica que dels nostres anarquistes i de llurs procediments han fet alguns escriptors soviètics. Ens guardarem prou bé de compartir aquestes crítiques, suposant que fossin exactament tal com les transcriu «Th.» des d'«Aguja de marear». Nosaltres no tenim la sort de conèixer l'idioma rus, tal com «Th.» diu conèixer, i hem de fiar-nos de la seva transcripció. De totes maneres, els idiomes eslaus tenen una construcció tan diferent dels llatins, que cal dominar-los profundament per copsar totes les diferències de matís susceptibles de provocar reaccions com les de «Th.». Cal, àdhuc, considerar el caràcter eslau i escatir si les mateixes frases que ens impressionen a nosaltres, els afecten a ells en el mateix grau i en la mateixa mesura.

El que el camarada «Th.» no podrà negar de cap manera, és que els anarquistes poden cometre —i cometen— falles, exactament com tothom que pugna per lligar la seva vida física a un ideal, i que aquestes falles poden ésser assenyalades i pot demanar-se llur rectificació.

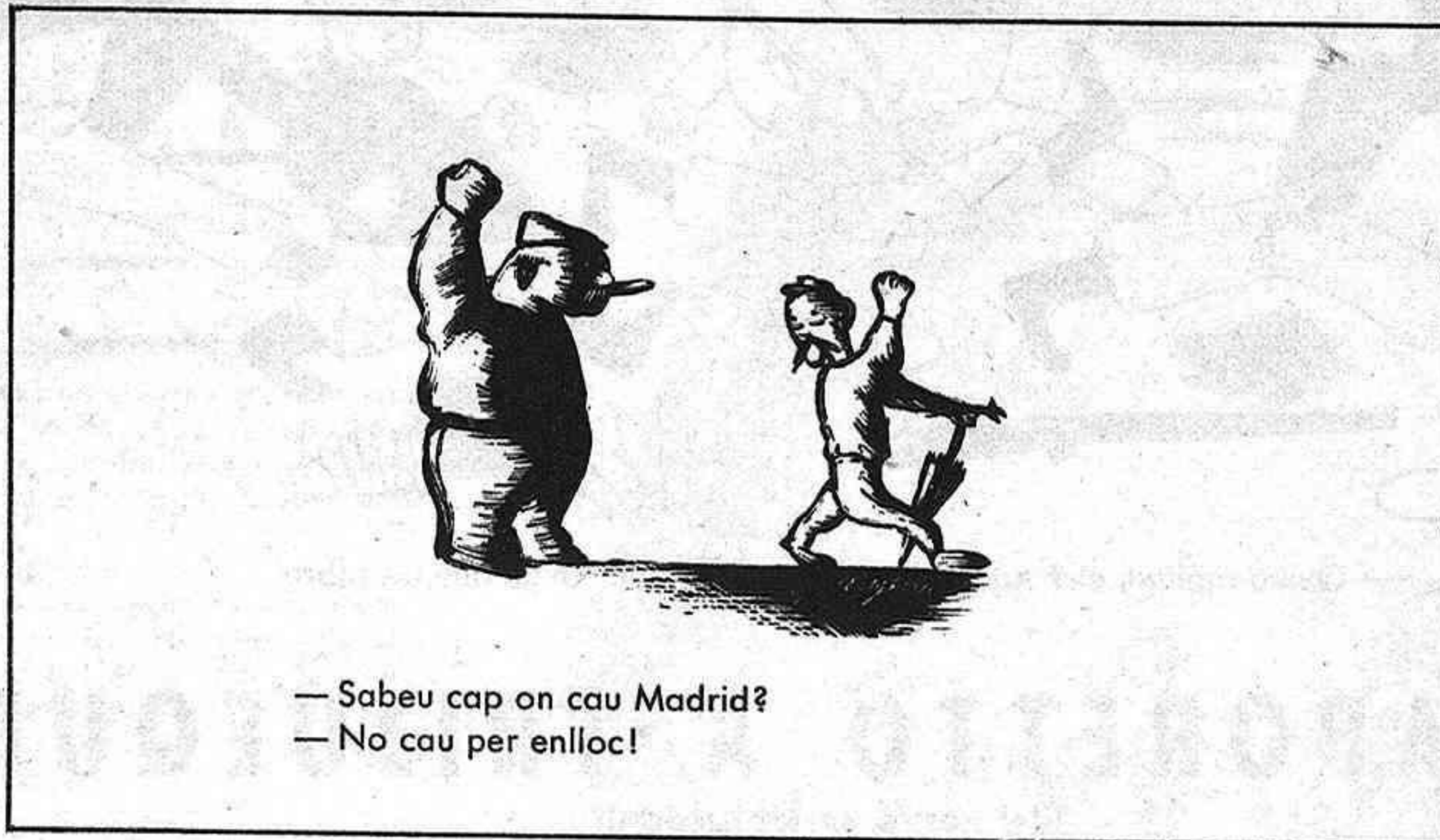
I encara, si algú té dret a jutjar la posició dels anarquistes, són els escriptors soviètics, en esguard a les crítiques dures, sovint despietades, que «Solidaridad Obrera» ha dedicat als comunistes russos i al règim soviètic.

GALI

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXI

NUM. 3005

E D I T O R I A L

La febre publicitària dels nostres partits polítics ha invadit diverses esferes, amb una força tal que algunes d'elles han perdut llur caràcter peculiar. La premsa anomenada independent, després de sofrir les furioses embestides de diversos sectors, s'ha vist condemnada a desaparèixer gairebé totalment. Alguna supervivència heroica és veu condemnada a subsistir d'una manera migrada, a base de flirteigs més o menys moderats amb les organitzacions que els semblen més puixants.

La ràdio ha merescut d'una manera particular l'atenció dels tècnics de propaganda de les nostres organitzacions. Les dues emissores barcelonines, posades d'antuvi al servei de la Generalitat de Catalunya, no han donat l'abast per a cobrir les necessitats de tots aquells que requerien llurs micròfons, i han sorgit innombrables petites emissores, que al seu torn s'han vist completades per altaveus urbans i per crides de carrer més ben intencionades i pintoresques que eficaces.

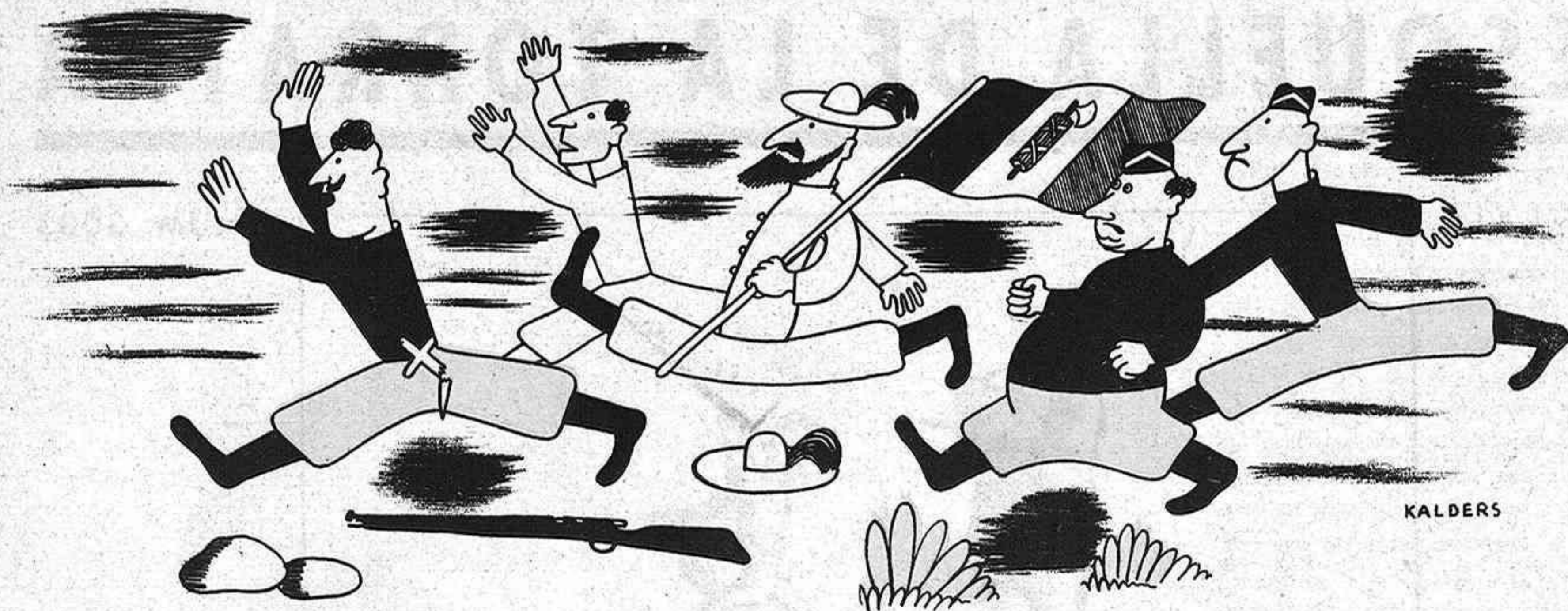
Tot això ho trobaríem bé, si no fos que amb freqüència les emissores revestides d'aquell caràcter oficial

esmentat, cedeixen el micròfon a representants de partits que mediatitzen i ataquen el Govern des dels propis mitjans de difusió del Govern.

Recentment, amb motiu d'haver estat aixecada la suspensió de «La Batalla» un delegat del P. O. U. M. va entonar per ràdio una mena de cant a la pròpia audàcia i als propis procediments, en el curs del qual atacava sense contemplacions alguna organització antifeixista, i al mateix govern que tan generosament havia deixat la sanció sense efecte.

Entre nosaltres, això tindrà relativament poca importància. Però hem de tenir en compte que la nostra veu, pel miracle de la ràdio, és projectada enllà de les fronteres, i el menys que pot passar és que produïm una certa desorientació.

Per molt que ens repugni, hi ha una mena de «métier» de guerra, una mena d'austeritat de guerra, que preveu un lloc ben determinat pels governs i pels ciutadans. Depassar els límits que corresponen a cada un, és perillós pel que afecta a la forma i arriscat pel que afecta al fons.

1916 - 1937. — Quina agilitat, eh? Aquesta guerra ens treu vint-i-un any de sobrel...

CAPORETTO A TRIJUEQUE

(del nostre enviat especial)

Els italians continuen avançant endarrera. Es diu, encara que no s'ha confirmat, que ha començat l'evacuació de la població civil de Roma. Els soldats de Mussolini es deixen fer presoners al crit de: «Visca la llibertat!» Sembla que no es tracta, com s'ha dit, de tropes regulars, sinó més aviat dolentes.

Trijueque, 18 (rebut amb retard). — Continua amb una inusitada violència la gran defensiva italiana desenrotllada al sector de Guadalajara.

Aquesta operació tàctica, que supera de molt la famosa victòria italiana de Caporetto, és portada a terme enmig del desordre més ordenat que recorda la història militar de la humanitat.

Els legionaris de Littorio, sota l'intelligent comandament dels grans generals conqueridors d'Abissínia, acumulen a les seves avançades una quantitat fabulosa de material moderníssim, convenientment dotat de municions i de queviures.

Un cop feta aquesta arriscada operació, albiren atentament l'horitzó i, percatats que

els rojos s'atancen, és donada l'ordre d'avançar, no sense abans haver ordenat prudentment «media vuelta».

Aquesta estranya maniobra tàctica, que tantes victòries ha proporcionat al feixisme italià, és obeïda escrupolosament pels soldats i fins i tot pels generals que, amb una precisió matemàtica, arrenquen a córrer mentre l'enemic, desconcertat, es troba el pas barrat per milers i milers de canons i de metralladores, de tancs i de fusells, de camions amb queviures i altres llamineries i entreteniments.

Els rojos, enganyats amb aquesta magnífica astúcia tàctica, perden un temps preciós que la gloriosa infanteria italiana aprofita per a anar avançant endarrera.

Quan els rojos han aconseguit catalogar

minuciosament tot el material que els barrava hàbilment el pas, els italians ja són lluny, lluny... però encara corren.

Els rojos, sempre engrescats amb allò que ells creuen una gran victòria, però que només és una intel·ligent estratagema, tiren al dret.

Més endavant, però, franquejada la barreira de material, encara han de trobar grans obstacles: Ací un munt de morts, allà uns centenars de presoners, més enllà un coronel ficat al llit amb un còlic de guerra, un xic més endavant un general que s'ha entretingut llegint un telegrama del «Duce» que el felicita pel seu avanç aclaparador, i per si no fossin prou obstacles, de tant en tant pobles i més pobles, que vulguis o no els has de prendre i t'has d'entretenir, mentre ells corren i corren, eclipsant a aquells avantpassats seus que a Caporetto es cobriren de glòria perquè, pobres!, tenien fred i no trobaren altra cosa amb què cobrir-se.

D'aquesta manera innocent i estúpida els rojos han anat avançant i prenen pobles i han recuperat gairebé tota la província de Guadalajara, i potser i tot prendran Saragossa, si no s'adonen de l'engany i rectificuen. Però l'objectiu, el veritable objectiu, se l'han deixat arrabassar.

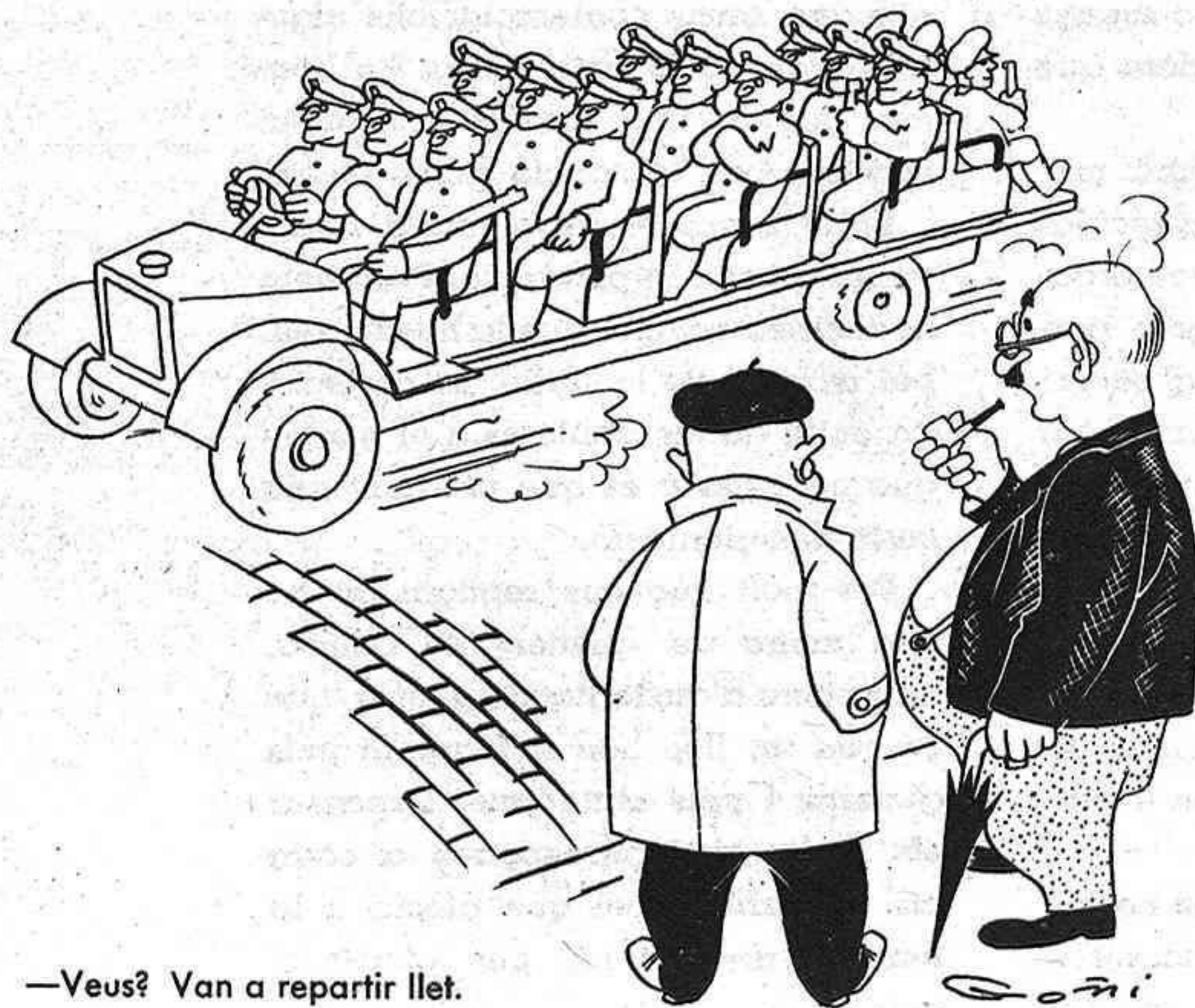
Perquè cal aclarir que els rojos lluiten per la llibertat, però les glorioses legions del Littorio només han vingut a Espanya a fer la guerra voluntàriament, com un esport. I bé, posats a fer esport, qui és el que ha guanyat de debò? Qui ha correut més?

I doncs!

Padilla de Hita, 21. — Amagat sota una petxina ha estat trobat un presoner italià que, per la impedimenta militar, sembla que moments abans d'ésser fet presoner, quan encara no ho era, naturalment, es veu que havia estat un gran personatge.

Interrogat hàbilment, ha confessat que ell, com tots els seus companys, havia vingut obligat a Espanya, a ajudar Franco.

Mentre anava dient-nos això, que sembla

—Veus? Van a repartir llet.

que s'ho sabia de memòria, feia una rialleta de conill tot dient:

—Si sabessis...

Aquesta manifestació ens ha intrigat i ens hem decidit a quedar-nos endarrera, mentre les tropes leials avançaven fins a perdre's de vista.

—Com et dius?

—Si ho sabessis...

—D'on ets?

—Si ho sabessis...

—Quan temps fa que estàs a Espanya?...

—Si ho sabessis...

Mentre nosaltres ens anàvem irritant per la tossuda actitud del presoner, aquest ha esclatat en un plor que trencava el cor.

Amb gran parsimònia i sense pressa, com aquella que ja ho té tot fet, s'ha descordat les sabates i s'ha tret els mitjons. Pobret! Tenia els peus inflats. Per a justificar-se ens ha dit:

Hem corregut tant!

Al turmell una cadeneta d'or, amb una sentida dedicatòria gravada que deia: «A mi Benedetto. D'Annunzio. Anno XIII de l'Era Fascista». Ens ha assaltat una terrible sospita. Però no. No és possible. Hem tornat a reprendre l'interrogatori:

—Com et dius?

—Si ho sabessis...

—D'on ets?

Etcétera.

Entre llàgrimes i gemecs el presoner, amb una gran emoció, ha comenat a dir-nos, de pressa, com si l'empaitessin:

—Jo he estat tota la vida socialista. Jo no volia pas venir. Però m'han obligat. A Itàlia, no pots fer-hi més. Si ho sabessis...

En aquest moment s'ha quedat mirant de reüll un tant abandonat a la cuneta de la carretera, i saltant com una llebre, ha cridat:

—Vols saber qui sóc?

Ràpidament, s'ha enfilat dalt del tanc i ha fet el salut feixista.

—!!!!!!!

—Ah! Oh! Aaaaaaaaah! Ooooooooooh!
Els meus dubtes s'han dissipat ràpidament. Sí, sí. Era ell. Ell mateix.

Mussolini, el propi Mussolini. L'Era feixista era acabada.

ja telefonaré més detalls.

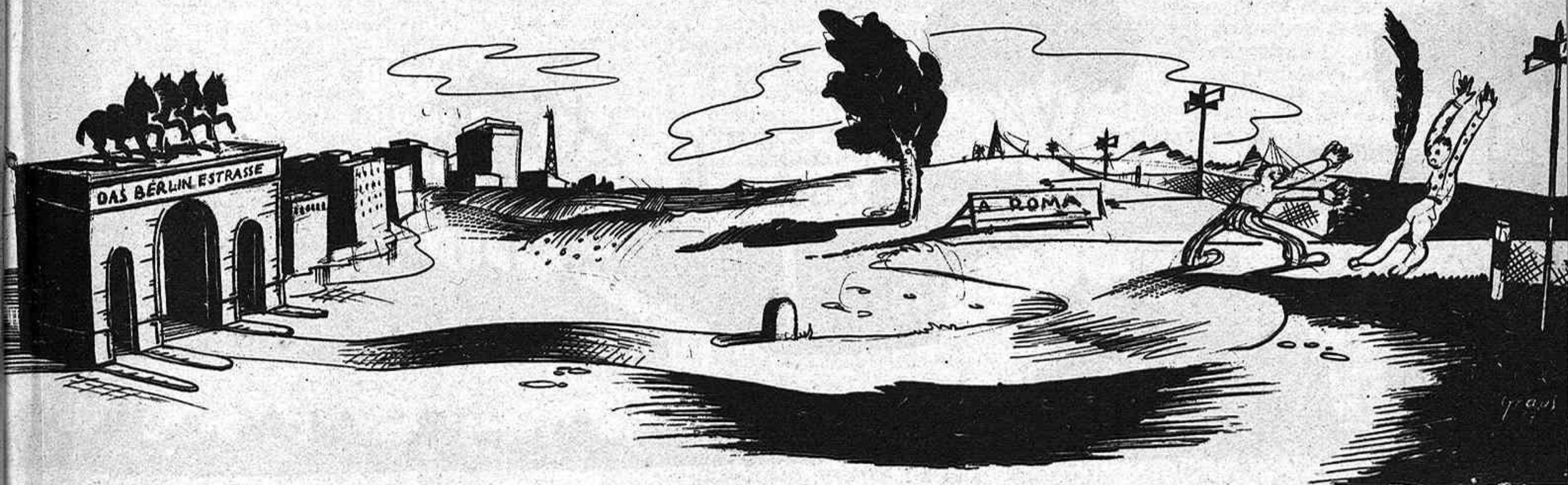

BUCÒLICA

Sigüenza, 32 (rebut abans d'hora). — L'aciu coresponsal de «L'Esquella» ha estat víctima d'un treball. Inopinadament, quan es trobava al quilòmetre 69,000 de la carretera de Saragossa, a la vora de Venècia, s'ha posat

a riure i a rebotcar-se per terra com un boig, fins que una ambulància l'ha recollit.

Com que encara no tenim hospitals per a riure, ha estat portat a un hospital de sang. **Caporetto (junior)**

L'AUTOPISTA ROMA - BERLIN

¡Ara si que no podran despistar!

LA VANGUARDIA

Publicà diumenge el següent entrefilet:

"ACLARACION NECESARIA"

"Con motivo de una entrevista celebrada entre el Presidente de la Generalidad y el Consejo de Empresa del diario "LA VANGUARDIA", el primer consejero, señor Terradellas, ha hecho unas manifestaciones en las que advertimos que no ha interpretado el ofrecimiento que se le hizo al señor Companys, ya que no se ofreció el periódico al Gobierno como tal órgano oficioso, sino, simplemente, como defensor del nuevo estado revolucionario. Además, como existe una organización que controla la orientación independiente que hasta ahora ha tenido y seguirá teniendo "LA VANGUARDIA", hay que contar con ella para determinar cualquier cambio de la orientación del periódico, y en este caso no se había hecho.

EL CONSEJO DE EMPRESA DE "LA VANGUARDIA"

Guardant els deguts respectes a tothom, ens fa l'efecte que el Consell d'Empresa de «La Vanguardia» s'ha ficat de peus a la menjadora.

La Batalla

Publicà un reportatge de «Robeiko», que demostra que el P. O. U. M. és un partit revolucionari. En reproduïm el següent paràgraf:

"Las mujeres obreras pasan, preguntan los precios y mueven la cabeza dolorosamente, sin poder comprar. Otras, preguntan tímidamente:

- ¿A cómo la pescadilla?
- A 7 pesetas libra.

- ¿Y las mólteras?
- A 5, la libra.
- ¿Y los "burrets"?
- A 5, la libra.
- ¿Y los pulpos?
- A 3, la libra.
- ¿Y la sepia?
- A 8, la libra.
- ¿Y la sardineta?
- A 2'50, la libra.
- ¿Y la "mare de lluç"?
- A 2'20, la libra.

Nos hemos quedado perplejos al constatar el aumento escandaloso, vergonzoso, intolerable del pescado. ¿Quién puede adquirir este alimento a semejantes precios?"

Nosaltres afegim: fins quan ens deixarem atropellar pel reformisme? I encara diuen que el peix és car!

El Mundo Deportivo

De la informació del Gran Premi de Ciclisme A. V.:

"Sólo pueden participar en la carrera los obreros del ciclo, considerándose como tales: los que acudan al trabajo en bicicleta, vendedores de periódicos, repartidores de telegramas, cables, carteros, cobradores de casas comerciales, de la banca, repartidores en ciclo o triciclo de géneros diversos, trabajadores del campo, peones y cuantos puedan acreditar por medio de la casa donde trabajan o Sindical a que pertenezcan que en el cumplimiento o práctica de sus actividades de trabajo se sirven del ciclo o triciclo como medio de locomoción, transporte o reparto."

En vista que hom ha admès la inscripció dels treballadors del camp i dels peons, a darrera hora hi havia l'esperança que fossin considerats obrers del cicle els afiliats a l'«Associació Colombòfila de Coloms «butxes» i els topògrafs casats de més de trenta anys d'edat.

La humanitat

D'una biografia que publicà de l'actor de cinema Paul Muni:

La seva aparença física és positivament fascinadora. L'arrogància del seu comport, la seva estatura considerable que és de cinc peus i deu polzades, el seu pes adequat a la seva alçària: 165 lliures i sobretot aquesta senzilla naturalitat amb què es presenta igual en un saló vestint d'etiqueta que en un campament de treballadors vestint la brusa del minaire és el que li ha guanyat totalment l'estimació de totes les classes socials.

Què dimoni deu anar-hi a fer, Paul Muni, als campaments de treballadors, i vestint una brusa de minaire?

SOLIDARIDAD OBRERA

Insereix un article amb el qual ens sentim plenament identificats. Transcrivim el millor fragment, que nosaltres signariem sense escrúpols:

"Bandera única, sí. ¡Claro! No faltaba más... Ahora bien. ¿Se tratará de la bandera de la burguesía agazapada y mimosa, la de los chupa-sangre proletaria y confederal sin entrañas ni principios? ¿Se tratará de la de ese Rodríguez-Salas, que se desmanda de la lengua y nos crispa la coronilla? ¿Se tratará, en fin, de la bandera de los tercios de Flandes? ¡Nooo, nooo y mil veces nooo!

No dejaremos que la corcova de la reacción nos retrotraiga. Ahí está nuestra bandera, la única, la garantizada. El paso ha sido dado ya. Díganlo, si no, los taburetes de los guarda-agujas de los tranvías. ¿A qué se espera a uniformar los camaradas tranviarios a rombos roji-negros, como unos apuestos arlequines del nuevo orden social? Los grupos específicos de la organización orgánica tienen la palabra."

L'AUTOPISTA ROMA - BERLIN

—Em penso que, en el fons, ho fan per donar-se «pisto»

15 CÉNTIMOS DE PESETA DE FRANCO

HERALDO DE ARAGÓN

FUNDADO Y DIRIGIDO POR DON ANTONIO ROYO VILLANOVA—ZARAGOZA, VIERNES 26 DE MARZO DE 1937

Nuestras fuerzas italianas han entrado en Madrid

EDITORIAL

Es con inmenso júbilo que el cronista de HERALDO DE ARAGÓN da cuenta a sus amados lectores de unas brillantes operaciones militares realizadas por nuestras fuerzas en los frentes de la ejemplar Guadalajara. Saltándonos el corazón de alegría, podemos relatar nuestra brillante campaña, desarrollada en la hermana región, que en un gesto admirable ha sabido decir al mundo: "¡Guadalajara será la tumba del marxismo!"... ¡Cuánta verdad en esta frase! ¡Así es como lucha nuestro ejército nacional! La pelea que ha precedido a la toma de los pueblos de Trijueque, Brihuega y otros, no menos importantes, es el exponente de nuestra razón y de la fuerza de nuestra razón. Es por esto que la frase de "¡Guadalajara, tumba del marxismo!" no puede ser mejor hallada. ¡Loor al que la encontró!

Hemos visto correr los contingentes rusos e italianos que combaten al lado de los rojos. ¡Bella visión! El lector pagaría con su más preciado tesoro la ganga de poder otear semejante correría. ¡Con qué precipitación los rojos abandonaban sus pertrechos guerreros! ¡Cómo se escondían de nuestras balas! ¡Cómo rehuían el combate! ... Nuestra Virgen del Pilar asistía al ejército nacional. ¡Milagro? No: ¡justicia! Somos nosotros quienes tenemos la sagrada misión de limpiar a España de comunistas. Y Dios todopoderoso ruega a la Virgen que interceda con el fin de hacer más rápida la victoria.

Antes de abandonar la capital de España los rojos han destruido 890 edificios

Los rusos han dejado sin oro al Banco de España

Madrid, 26. — Nuestras fuerzas italianas, después de los brillantes avances registrados cerca de los pueblos de Trijueque, Brihuega y similares, han encontrado la carretera que conduce a Madrid libre de obstáculos, y quien dice obstáculos dice rojos.

Así, pues, la entrada en la capital ha sido tarea facilísima. Los tres supervivientes rojos han guarnecido los balcones de sus casas con banderas rojigualdas, absolutamente identificados con los nacionales y totalmente arrepentidos de sus pasadas culpas.

Nuestro glorioso ejército nacional italiano ha podido comprobar, con el dolor consiguiente, que en su precipitada fuga los rojos han incendiado 890 edificios de la capital de las Españas, hasta nuestra llegada capital de todas las Rusias.

Las brigadas administrativas de la victoria nacional han empezado inmediatamente el recuento de los fondos del Banco de España. El saqueo ha dado resultados lamentables, puesto

que los rojos se han llevado todo el oro. La sección de intérpretes de nuestro ejército trabaja activamente en descifrar un extraño papel, hallado en una de las cajas fuertes del Banco, en el que no se leen unos signos ilegibles. De todos modos, la impresión inicial recibida por los intérpretes, es de que el papel susodicho dice algo así como: "¡Apa, buenas!"

Tal vileza ha producido gran indignación en las filas nacionales.

Finalmente ha podido celebrarse la tan anunciada y esperada misa de campaña en el paseo de la Castellana, hoy casi derrumbados sus edificios por la acción salvaje de la metralla inglesa y francesa.

La misa, cantada por el Cardenal Primado Monseñor Gomá ha sido un gran éxito. Gracias a las bandejas pasadas por monaguillos durante la ceremonia, se han recaudado más de trescientas pesetas de Franco.

El ilustre general Franco, generalísimo de España y Mariscal de la Monarquía española, ha recibido a los periodistas este mediodía. Ha dicho cosas de gran interés. Resaltamos el párrafo más importante de su parlamento:

—España, finalmente, se ha dado cuenta de cuál es su verdadero clima político. Bien es verdad que ha sido difícil hacerle comprender se-

EN LAS PROPIAS BARBAS DEL COMITÉ DE NO-INTERVENCION, BLUM Y EDEN AYUDAN A LA CANALLA ROJA

Roma, 26. — Noticias llegadas a esta ciudad ponen de relieve, una vez más, la descarada intervención de las fuerzas que Inglaterra y Francia han mandado a nuestra España para invadirla bajo la dirección de los rojos marxistas.

Se dice en la España nacional que se han obtenido pruebas sinnúmeras de la colaboración que prestan los ejércitos de los señores Blum y Eden. Y se conocen nuevos detalles del pacto existente entre las po-

Caballero. Se sabe, por ejemplo, que media región de Andorra sería

Obús inglés

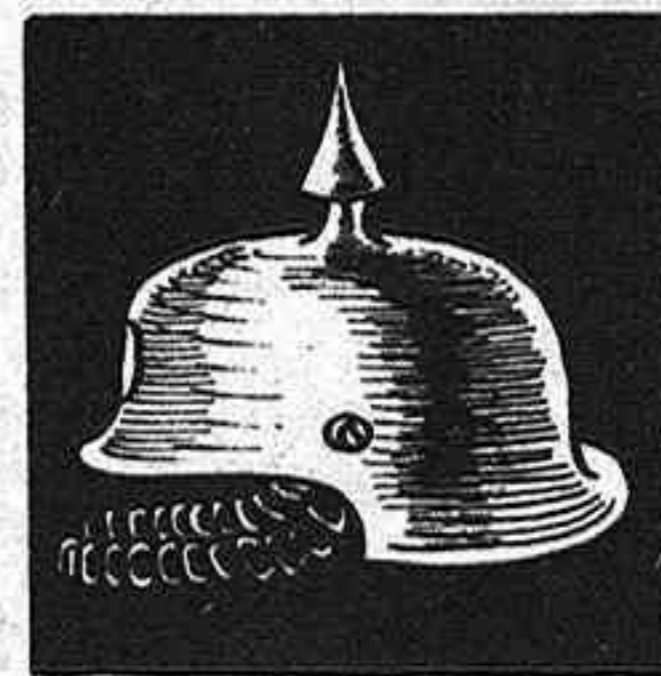
otorgada a Inglaterra y que el puerto de los Alfaques, al sur de la costa de los catalanes de M., sería cedida a Francia, la cual lo convertiría, ipso facto, en base aeronaval.

Decíamos que los nacionales poseen pruebas fehacientes de esa intervención. Como ejemplo podemos citar que la S. de N. ha recibido ya varios cascos de obús, cascos de soldado y cascos de caballo con inscripciones en inglés o en francés.

FRANCESES E INGLESES A ESPAÑA . . .

Por si a través de los anteriores telegramas y documentos gráficos aún no ha quedado lo bastante clara la intervención descarada de Inglaterra y Francia en

(Pasa a la página 46)

Casco francés

tencias por ellos representadas y la canalla acaudillada por Largo

mejante cosa. Pero nunca es tarde cuando llega. Ahora, a descansar. Y después del descanso, repartiremos el país entre nuestros colaboradores. Ellos se encargarán de administrarlo y de hacer de España una España grande, Una e Indivisible. Y mientras, nosotros podremos seguir descansando. Ya nos lo merecemos. Durante estos últimos ocho meses hemos trabajado de lo lindo.

ESQUELLOTS

LA RETIRADA DE «VOLUNTARIS»

El ple del Comitè de «no-intervenció» s'hauria d'haver reunit a Londres, el passat dimarts, dia 22, per a discutir la qüestió de la retirada de «voluntaris».

A l'hora d'escriure aquest esquellot, no sabem encara si s'ha reunit, puix que la reunió plenària va quedar ajornada fins al dia següent.

Sigui com sigui, ens sembla absolutament innecessària la «bona voluntat» d'aquest Comitè. En això Mussolini coincideix amb nos-

altres Segons va declarar a un enviat especial del «Daily Mail» a Líbia, el retorn de voluntaris a llur pàtria, és cosa d'ells i no pas del «Duce».

És clar. Quan vénen, ho fan a la força. Es van fugen que no obeeixen altra «voluntat» que la seva!

LA PROPAGANDA EXCESSIVA

En un mur, dissimulat sota una invasió de cartells de tots colors, uns ciutadans n'hi destrien un que fa així: «Treballadors, «La Batalla» ha estat suspesa per defensar l'ofensiva en tots els fronts».

Un dels espectadors, ingènuament, diu:

—No comprenc com per defensar l'ofensiva s'ha de suspendre la batalla.

BOTI DE GUERRA

L'empenta dels braus soldats de la República des de Trijueque a Brihuega, tingué quelcom d'apoteòsic. Els italians fugien com esperitats, deixant enrera armes i bagatges.

Només un permanesqué, ferm, en el seu lloc: el cuiner.

L'home, absent a la desfeta, va continuar impertorbablement la seva tasca, i en arribar els nostres, va fer-los gentilment:

—Si sou servits, el dinar és al punt.

De moment, els braus minyons quedaren sorpresos. El farien presoner?

—No, presoner, no!... —s'exclamà el cuiner—. Em lliuro als «rojos» sense armes, però amb un bon bagatge: tasteu!...

I els va provar que els italians són millors cuiners que lluitadors.

EL CONTE DE LA POR

El general Miaja, en l'acte que celebrà a Madrid el S. R. I., el dia 19, entre altres coses digué, alludint la cursa a la inversa de les tropes italianes al front de Guadalajara: «¿Són aquests els homes amb els quals compten aquests pobles que volen dominar el món exclusivament? Jo dic als països democràtics: Desperteu, no temeu aquest exèrcit de para-da que vol espantar el món.»

No, si no és l'exèrcit feixista allò que temen els estats capitalistes. El que els espanta és el «perill vermell!»

LES CONSIGNES

Una bandera presa als italians, amb unes plumes negres estilitzades (segons explica, minució, el comunicat oficial), duia aquesta consigna, en lletres d'or, travessant diagonalment el drap blau: «non lucciamos, brucciamos». Traduït de qualsevol manera, vol dir: «No lluim, cremem!».

En canvi, no s'ha pogut atrapar una altra bandera que duia aquesta: «Non corriamo, volamo!» Així és: «No correm, volem!» (del verb «volar», que significa escabullir-se amb lleugeresa d'un perill).

Així vol dir que, si no totes les consignes, les més essencials, almenys, són acatades pels «voluntaris» italians.

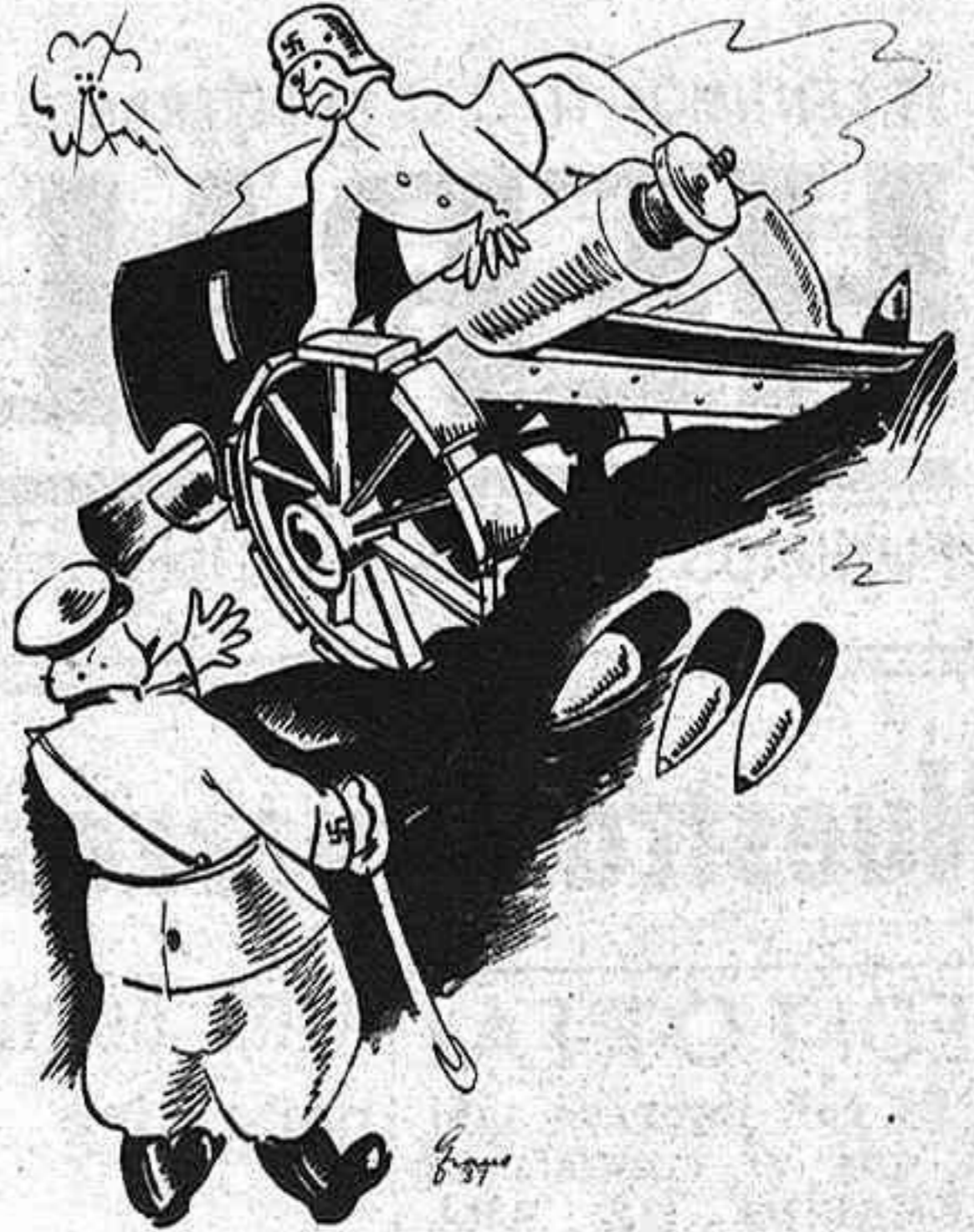
MES CONSIGNES

Conclusions del míting pumista:

«Una sola bandera; la nostra».

«Un sol exèrcit; el nostre».

«Comandament únic; si podem exercir-lo nosaltres».

—Ep, mestre! Fa tres dies que esteu tirant i encara no heu fet cap blanc.
—Oh! es que jo tiro al roig.

«Una sola revolució: la camperola, obrera i pescadora del P. O. U. M.»

—I la guerra què? —demana un militant.

—La guerra... a guanyar-la tots, com un sol home!

EL SENTIMENT DE LA MESURA

Un parell de ciutadans comenten, emocionats, la tendresa i l'amor que els nostres anarquistes tenen per llur bandera. Davant d'un tamboret de guarda-agulles de tramvia, pintat amb el roig i el negre en diagonal, un d'ells exclama:

—Hem tingut sort que es tractés d'una bandera tan simple. Si fos d'un dibuix i un colorit més complicat, com, per exemple, la del Partit Federal Ibèric, tots els barcelonins tindriem la vista atropellada.

“ESPAGNOLADES” PER RADIO

La «Radio Verdad» a rel de la suspensió de «La Batalla» va donar la notícia en els següents termes:

«Ha estat suspès l'òrgan de la F. A. I., «La Batalla», i han estat empresonats el director i redactors d'aquest diari.

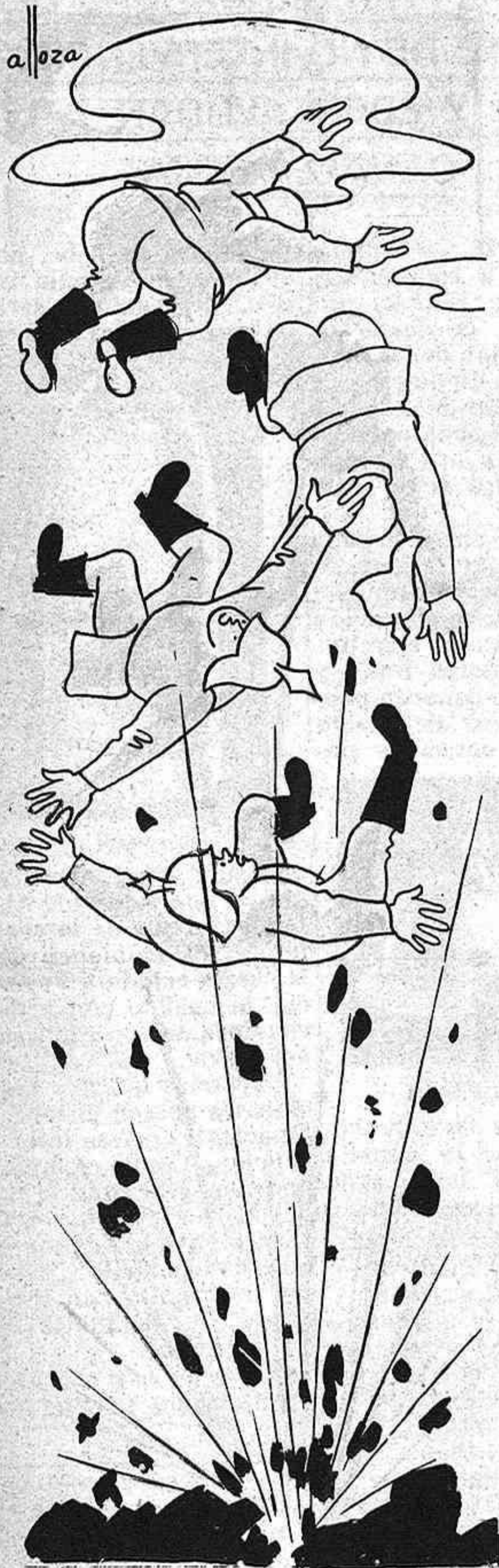
A l'assabentar-se d'aquest atropellament, les grans masses obreres que controlen la F. A. I. i la C. N. T., formant una imponent manifestació, superior a cent mil treballadors, van exigir davant la presó la llibertat dels tan injustament detinguts.

El Govern de la Generalitat, impotent per a contenir la justa protesta dels manifestants, no ha tingut més remei que posar en llibertat a aquests periodistes, que la multitud entusiasmada ha portat en triomf a coll i bé, des de la presó a la Plaça de Catalunya.»

Després d'això, el locutor diu:

Aquí «Radio Verdad».

I es queda tan fresc.

«Els alemanys volen tenir les mines de mercuri d'Almaden» (dels diaris)
—Aquestes no eren les mines que cercàvem!

L'OFICIAL FEIXISTA RESTA ADMIRAT DE L'AJUT ALEMANY

Carrasco i Formiguera ha estat condemnat a mort pels facciosos de Burgos.

Carrasco i Formiguera és catòlic i home de dretes. Però és català.

Això defineix el feixisme espanyol.

A Brihuega les tropes mercenàries italianes han sofert una gran derrota.

A Brihuega les tropes invasores de Napoleó també varen ésser derrotades.

Brihuega és un símbol de la nostra lluita.

Andreu Nin va donar una conferència amb el títol: «Pot triomfar la classe obrera?». Aquest interrogant, sinònim de dubte, només pot acudir-se-li a un dirigent del P. O. U. M.

Els nostres dinamiters varen volar una part de l'Hospital Clínic.

Melts feixistes que hi havia a dins quedaren, naturalment, hospitalitzats.

«La Batalla» fa ressaltar, insidiosament, el ¡«Viva España!» llençat pel ministre d'Instrucció Pública Jesús Hernández.

VIBRACIONS

I nosaltres i tots els homes honorats trobem molt bé aquest crit.

O és que voleu, senyors trotskistes, que diguem «Visca Itàlia i Alemanya»?

Hitler desitja apoderar-se de les nostres mines de mercuri.

Un adoquí com ell només pot flotar en mercuri.

Però anirà a l'aigua, finalment.

Aquest dissortat de Gay, locutor de Ràdio-Burgos, ha anomenat a Rússia, dient-li a Stalin que ara el feixisme no fracassarà com va fracassar Napoleó a Moscú.

I tracta d'explicar l'inexplicable. Que com que les distàncies queden escurçades amb els avions, la U. R. S. S. serà invadida de seguida per ràpids aparells feixistes.

La imaginació d'aquest pobre home és, encara, més ràpida que els avions.

La «Junta de Burgos» ha demanat a la «gent d'ordre» tot l'or que tingui. Es veu que Itàlia i Alemanya no se'n fien de la hipotètica conquesta del nostre territori.

Franco va visitar el front de Guadalajara després de la gran desfeta. I va declarar que «era precis disminuir la marxa de les operacions».

Si pot; perquè la marxa que cal disminuir és massa precipitada.

Al poble de Brihuega els nostres soldats s'apoderaren d'una bandera italiana.

El telegrama no diu per què l'han feta servir.

El Comitè d'Ajuda a Espanya a Estocolm ha recaptat un milió de corones per a Espanya.

Altres tantes corones hauran d'enviar també Alemanya i Itàlia, destinades als fronts del Jarama i Guadalajara.

" AHIR COM AVUI "

(NINOTS PUBLICATS A «L'ESQUELLA» DURANT LA GRAN GUERRA)

MUSICA ALEMANYA

ELS ALIATS. — Vol fer el favor de tocar-nos una altra peça, que aquesta ja la sabem de cor?

Els termes, avui, han canviat, però no les possibles conseqüències.

Aquest so de tabals escridassant la pau, ressona actualment per Europa i omple el timbal de tots els pacifistes a ultrança, als quals el soroll de la pròpia música els impedeix de sentir la remor cada dia més pròxima de la guerra, que ja ha clavat la seva grapa en la dissortada Espanya. Els pacifistes sincers i els que fingeixen ésser-ho, semblen oblidar que la península ibèrica és, avui, un simple camp d'entrenament del militarisme etern. Si aquest reeixia, estendria aviat la seva experiència pels altres camps d'Europa, i els obusos esbotzarien els timbals dels pacifistes.

Però això no esdevindrà, degut a l'esforç heroic del poble espanyol. El kàiser, al cap de dos anys de guerra, ja s'adonava que l'aventura no era tan llisa com s'imaginava, i començava a somniàr en una pau honorosa. Franco no tardarà tant a caure dels seus ases, Mussolini i Hitler respectivament.

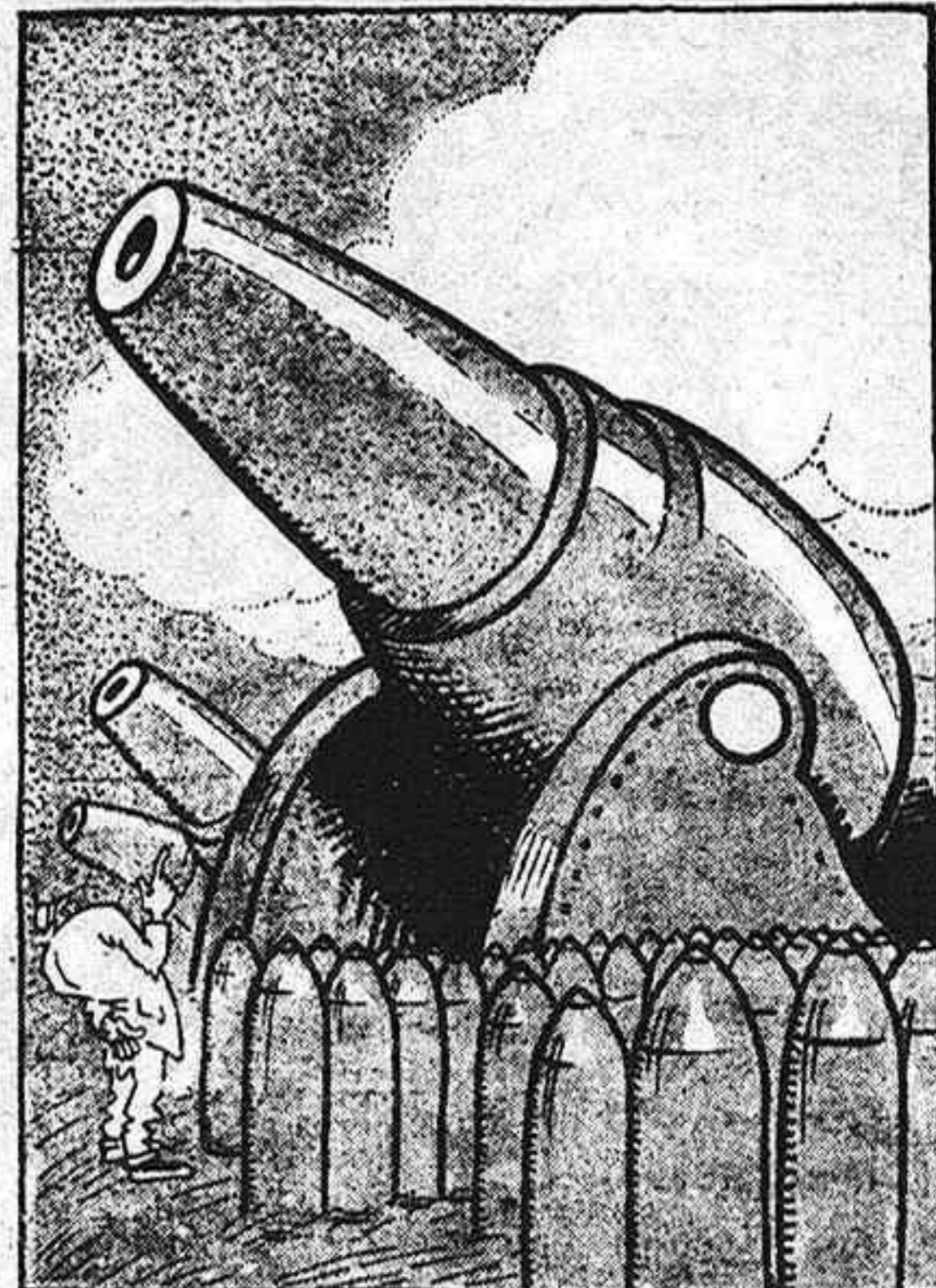
ELS ORGULLOSOS DESESPERATS

—Creu-me, papà, tira-t'hi de cap.
—I ca!... Hi ha poca aigua per a mi!...

A vegades, els fracassos creixen tant que, quan hom vol ofegar-los, la mar no té prou aigua per cobrir-los.

El caricaturista ens presenta el duet còmicotràgic de carnissers que menaren el carro bèl·lic d'Alemanya, al bell mig de llur aventura sagnant i intuït, ja que la cosa no acabaria tan bé per ells com creien tenir previst.

Amb els anys, la responsabilitat exclusiva d'aquell parell de ninots, pare i fill, ha quedat un bon tros diluïda. Ha estat evidenciat allò que ja temíem: no es tractava d'un poble enganyat per un manat d'aventurers, sinó que es tracta d'un poble bel·licós, propici a vibrar al so de les músiques guerreres, aficionat a deixar-se enlluernar per les grans parades i els uniformes militars i disposat a seguir qualsevol marioneta que el prengui per la brida. Avui, la marioneta visible és Hitler. El seu fracàs necessitarà, encara, molta més aigua, perquè el món, el món dels proletaris, comença a veure-hi clar.

HI HA BOQUES I BOQUES

—Tant que engrapeu vosaltres, maleït sigui!

Heus ací una allusió a l'estupidesa eterna de la guerra, al sarcasme de les seves necessitats i de les seves exigències.

Com un Moloc monstruós (el més monstruós que hagi pogut materialitzar la bestialitat humana) exigeix el sacrifici de vides i de diners, en una desproporció esfereïdora.

Les guerres porten aparellada la fam, com un dels personatges més distingits del seu seguici tràgic.

Totes les guerres provocades pel capitalisme —totes les guerres, diríem— suposen una temporada de gana i de misèria, i amb això el mateix capitalisme ja hi compta i hi especula. Amb el valor material del que escup un canó en una jornada normal de lluita, podrien tapar-se moltes boques humanes, anivellar-se moltes injustícies. Nosaltres, pel que fa a Barcelona, la cruesa de la guerra no l'hem coneguda més que d'una manera episdica i discontinua. Si l'hora de les privacions i dels sacrificis arribava de bo de bo, sabríem suportar-la amb la fermesa i l'elevació d'esperit que la nostra causa es mereix.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Setmanari popular d'humor, lletres, política, etc. Més de seixanta anys de vida, sempre renovada!

Antifeixistes: Compreu-lo!

Senyora:

RECORDI MENSUALMENT

PERLES "FEMI"

SEMPRE BENEFICIOSES PER A LA SALUT

DE VENDA A LES FARMÀCIES

MIL PESSETES

al qui presenti
CAPSULES DE
SANDALO mi-
llors que les del
Doctor PIZA, de
Barcelona, i que
curin més aviat
totes les malal-
ties urinàries.

QUARANTA CINQ ANYS D'EXIT. CREIXENT

Premiades amb Medalles d'or en tantes Ex-
posicions com s'ha presentat. Uniques apro-
vades i recomanades per les Reials Acadèmies
de Barcelona, Mallorca i diverses corpora-
cions científiques, reconeguent-li avantatges
sobre tots els seus similars.

FARMACIA DEL PI - Plaça del Pi, 6. Barcelona
i principals farmàcies d'Espanya i Amèrica
Preu 6'50 pessetes

LA UNICA

PALAU DE LA GOMA

Espalter, 9

TELEF. 17738

(junt Sant Pau)

Gomes seda 4 anys durada

Pólvors mata-cabres «42» i líquid AIGUA
DEL PASTOR, infal·libles
R. I. P. a la primera vegada

**SERVEI PERMANENT
DE LAVATGES PREVENTIUS
QUE EVITEN TOT CONTAGI**

CLINICA DE VIES URINÀRIES
Obert dia i nit - Preus econòmics

80 ANYS I SENSE XACRES

Ha combatut el seu artrisme, causa
de l'arterioesclerosi, amb el CERE-
BRINO MANDRI que dissol l'àcid
úric de la sang combatent així el
dolor reuma. Cura els dolors nervio-
sos, migranyes, neuràlgies (facials,
intercostals, lumbago, ciàtica, etc.),
el dolor reumàtic articular (agut i

crònic). ● Les senyores
saben que CEREBRINO
MANDRI les preserva de
llurs molèsties.

Recordeu sempre!! que
contra el dolor, tenim
el millor remei. Producte
nacional de fama mun-
dial; eficaç i inofensiu.

CEREBRINO MANDRI

Productes Iris - Eléctrica Farré

Fàbrica de pintures
Verniços i Esmalts

Materials elèctrics i
Instal·lacions elèctriques

Corts, 533 - BARCELONA - Tel. 30204

Frontó Novetats

TOTS ELS DIES GRANDIOSOS PARTITS TARDA I NIT

ELS MILLORS PILOTARIS
ESPECIALITATS : PUNTA I PALA

DETALLS PER PROGRAMES

Frontó Txiki - Alai

Plaça Bonsuccès, 1

GRANS PARTITS A RAQUETA
PER LES MILLORS JUGADORES
DE LA ESPECIALITAT

RADIO SATURNO

Empresa
Col·lectivitzada

COLONIAL EMERSON

Fabricació
nacional
de

RECEPTORS
MARCA
SATURNO

Reparacions
Peces muntatge

Rambla
Jaume Compte 2
Barcelona

(Els diaris facciosos diuen que, a causa de la manca d'aliments, al mercat de Bilbao els gats es cotitzen a vint-i-cinc pessetes i les rates a deu.)

— Què val, aquest?

— Trenta-cinc pessetes; acaba de menjar-se una rata.